

Velike poplave pognale 400,000 ljudi iz domov

Mesto Louisville, Ky., v temi, ker je voda zalila elektrarne. Eksplozija gasolina v Cincinnatiju zanetila požar v industrijskem distriktu. Državne avtoritete se obrnile na federalno vlado za pomoč. Poplave v desetih državah so doslej zahtevale več ko 50 življenj. Obsedno stanje v Indiani

Louisville, Ky., 25. jan. — To mesto je bilo sinoči v temi, ko je voda zalila zadnjo elektrarno, ki je še obratovala. Kentukiški guverner in mestne avtoritete so apelirale na predsednika Roosevelta, naj federalna vlada prisloži na pomoč prebivalcem. Župan Neville Miller je informiral predsednika, da je samo v Louisvilleju in predmestjih okrog 200,000 ljudi brez strehe. Reka Ohio se je dvignila 54 čevljev nad normalo in še vedno narašča. Mestni distrikti v obsegu 30 kvadratnih milj so pod vodo, tri četrtine mesta.

Deževni nalivi, ki so pričeli večeraj zjutraj, so trajali do večera in v tem času je padlo skoro tri palce dežja. Iz Frankfurta, Ky., je prišla vest o izgredu jetnikov v državni jetnišnici, ko je voda poplavlila jetnišnico. Poročilo je poslala državna milica, ki sodeluje pri reševanju delih, v katerem je bilo rečeno, da je bilo 15 jetnikov ubitih v teh izgredivih.

Cincinnati, O., 25. jan. — Poplavi, ki je zajela to mesto, se je pridružil požar, ki je napravil \$1,500,000 škodo v industrijskem distriktu. Požar je sledil eksploziji gasolina v velikih tankih. Policija pravi, da se je gasolin vnel, ko je voda prevrnila tanke. Plameni so švigali več sto čevljev v zrak in ogražali naselbine ob reki Ohio, ko so odtrgani tanki drveli s tokom vode.

Washington, D. C., 25. jan. — Deževni nalivi še vedno trajajo v poplavljenih krajih, se glasijo poročila, ki prihajajo v vladni vremenski urad. V Memphisu, Tenn., je padlo 3.05 palca dežja. V Cincinnatiju pa 2.34 palca. V zadnjih petih dneh je v tem mestu in okolici padlo 9.97 palcev dežja. Poplave v tej okolici so doslej zahtevale ducat človeških življenj. Polovica Cincinnatija je pod vodo in okrog 65,000 ljudi brez strehe.

V bližini Cairu, Ill., kjer se reka Ohio steka v reko Mississippi, je voda zalila nižine in okrog 22,000 ljudi je brez strehe. Vladni inženirji so naznanili, da bodo z dinamitom pognali v zrak nasipe, da se bo voda lahko odtekla v nižine države Missouri, ki ležijo na nasprotni strani.

Šestindvajset okrajev v južnem delu Indiane, četrtina ozemlja vse države, je poplavljenih. Guverner je oklical obsedno stanje v teh okrajih. Doselej je okrog 36,810 oseb izselilo iz Evanaville in okolice, ki je pod vodo in 4000 iz Jeffersona.

V državi Missouri je okrog 5000 ljudi brez strehe in škoda, ki jo je povzročila poplava, znaša več milijonov dolarjev. Okrog sto družin na nekem otoku na reki Mississippi je zajela voda.

Dvanajst okrajev v vzhodnem delu države Arkansas, površina 200,000 akrov, je pod vodo. Tri reke so podrele nasipe in poplavlile nižine.

Predsednik Roosevelt je instruiral pet federalnih agentov, naj sodelujejo z Rdečim križem, ki je zdaj apeliral na ljudstvo za prispevke. Rdeči križ potrebuje najmanj dva milijona dolarjev, da bo poslal zdravnike in bolničarke v prizadete kraje. Zdjaj se je pojavila nevarnost pred neizlojivimi boleznimi, zlasti pred legizjem in pljučnico, v poplavljenih krajih.

Domače vesti

Iz Minnesote
Eveleth, Minn. — Tu je umrla za pljučnico Joe Kokelj, star 43 let in rojen na Brdu pri Ihanu na Gorenjskem. V Ameriki je bil 23 let in tu zapušča ženo, štiri male otroke in brata. Bil je član društva 69 SNPJ.

Pennsylvanske novice
Forest City, Pa. — Dne 14. t. m. je tu umrla Jos. Uršič, star 41 let in rojen v Gornjem Logatecu. Tu zapušča ženo, sina, tri hčere, brata in sestro. V Ameriki je bil 25 let in bil je član SNPJ, SSPZ in WOW.

Dan kasneje je umrla Mary Švigel, stara 66 let in doma iz Bezuljaka pri Cerkljici. V Ameriki je bila 37 let in tu zapušča štiri sinove in tri hčere, v Johnstownu brata, v Wilkes-Barru sestro, za drugega brata, ki je tudi v Ameriki, se pa ne ve, kje je; zapustila je tudi 25 vnukov in tri pravnuke. Bila je članica SNPJ, KSKJ, SZS in nekega slovaškega društva.

Vandling, Pa. — Dne 13. t. m. je tu umrl 72-letni rojak Frank Kolar iz Trbovelj. Tukaj je živel 45 let in zapušča ženo, tri sinove, hčer in sestro. Bil je član samostojnega podpornega društva Sv. Lovrenca.

Strabane, Pa. — V bolnišnici St. Francis v Pittsburghu se nahaja Mary Sel. Njen mož Viktor Sel se je medtem ponešrečil pri delu v premogovniku; stroj za izpodrezavanje mu je spodletel in mu zlomil levo nogo nad kolonom. Jos. Sajin se nahaja v umobolnici v Dixmontu, Pa. Vsi ti so člani društva 138 SNPJ.

Luzerne, Pa. — Med našimi bolniki, ki so bili navedeni pred nekaj dnevi v Prosveti iz naše naselbine, je bil izpuščen Stanek Markovič.

Johnstown, Pa. — Povodenj spet ograža to mesto, toda znamenj še ni, da bi bila tako huda in nevarna kot je bila lansko pomlad.

Iz Clevelanda

Cleveland. — Pljučnica je pobrala Franka Nelca. Star je bil 58 let in rojen v Loški dolini na Notranjskem. V Ameriki je bil 36 let in tu zapušča ženo in tri hčere. — Naglo je umrla Ana Hein, roj. Cimerman, stara 29 let in rojena v Clevelandu. Zapušča moža in starše.

Nov grob v New Yorku
Ridgewood, N. Y. — Dne 19. t. m. je tu umrla šestletna hčerka rokajka Franka Capudra. — V New Yorku je umrl Jos. Zabukovec, ki je prej bival v Maple Heightsu, O.

Zmaga strojni-kov v Detroitu

Detroit, Mich. — Po petdnevni sedeli stavki se je podala unija Mechanics Educational Society Michigan Tool Co., ki je največja tovarna v državi za ostro orodje, katerega izdeluje za General Motors in Fordovo družbo. Uposljuje 500 delavcev, od katerih jih je ostalo 100 v tovarni v sedeli stavki. Dobili so bazično minimalno plačo, plačo in pol za nadurno delo in sprejetje na delo 25 delavcev, ki so bili odelovljeni radi unijskih aktivnosti.

Avtni magnatje imeli načrt za izprtje

Cleveland. — Kakor poroča revija Steel, so avtni magnatje imeli 15. dec. tajno posvetovanje, na katerem so razpravljali o načrtu za splošno izprtje vseh avtnih delavcev. Načrt ni šel skozi, ker so mu nasprotovali Fordovi zastopniki. Ti so argumentirali, da bi ta poteza slabo vplivala na javnost. General Motors je dobila proste roke, da se sama spopade z avtno unijo.

Tudi Finska se pri-čela oboroževati

Helsingfors, Finska. — Mednarodna oboroževalna tekma je zajela tudi mirno Finsko. Vlada se je s švedsko orožno firmo po-

NOVO GIBANJE ŽENSTVA ZA SOCIALNE PRAVICE

Suče se okrog novega "čarterja ženskih pravic"

STREMI ZA SVETOVNO ORIENTACIJO

Washington. — (FP) — V tej deželi je pričelo vsajati novo gibanje med ženstvom, ki si je nadelo nalogo, da izvojuje v postavoedah in pri administrativnih vladnih organih po vseh civiliziranih deželah "čarter ženskih pravic". Gibanje je še novo, toda obeta delati precej sivih las raznim torijem in privilegijancem. Inicijativa ga je ženska strokovna liga.

Gibanje stremi predvsem za izboljšanje položaja delavk. Za svoj "čarter" bo skušalo zainteresirati vse ženske organizacije in skupine. V ta namen bo na spomlad sklicala splošno žensko konferenco za to deželo, enkrat poleti pa se ima vrniti svetovno zborovanje v Evropi. Za stvar nameravajo zainteresirati tudi delavski urad Lige narodov, ki na svojih letnih zborovnih razpravi o delavskih in socialnih problemih.

Provizorični osnutek tega "čarterja ženskih pravic" stremi za sledečim ciljem:

"Ženke morajo imeti popolne politične in civilne pravice, vse prilike do uposlavitve na podlagi svojih individualnih sposobnosti in protektrirane pred slabimi delovnimi razmerami ter pred izkoriščanjem. Prejemati morajo plačo brez diskriminacije radi spola.

Dobiti morajo zagotovitev svojega življenja, vključno z zaščitenje materinstva. Sredstva za upostavitve teh standardov mora garantirati vlada, kakor tudi pravico do skupne akcije za dosego teh namenov.

Kjer so delavke podvržene posebnemu izkoriščanju, kot so slabe plače, ki ne zadostujejo za življenske pogoje, ki so dosegljivi, nepravde delovne razmere ali dolge delovne ure, ki rezultirajo v telesni izčrpanosti in kratenju pravice do počitka, se morajo take razmere izboljšati a socialno in delavsko zakonodajo, kakršna je potrebna na podlagi svetovnih izkušenj.

Ta čarter definitivno stremi za socialnim in ekonomskim izboljšanjem položaja delavk, ki je tudi v najbolj liberalnih buržvaznih državah slabši od položaja delavcev. V fašističnih in napol fašističnih deželah nima sploh nobenih pravic. V Italiji in Nemčiji so bile na primer potisnjene nazaj za sto let.

Potisnjene so bile v kuhinjo in v poročniško posteljo. Ta tendenca bo rasla tudi v drugih državah sporedno a poglabljanjem kapitalizma v vedno večjo krizo. Čim večja je kriza, tem večje je izkoriščanje delavk. Bič kapitalizma one na splošno še bolj občutljivo kakor pa delavci.

Med privilegiranimi buržvaznimi ženskami je ta "čarter" takoj naletel na opozicijo. Svojo opozicijo je takoj napovedala National Women's Party, ki nasprotuje vsaki protekciji delavk z zakonodajo, češ, da je to ponižujoče za žensko in zanikanje enakopravnosti pred zakonom. Ta buržvajska organizacija bogatink vneto pobija vsak zakon za minimalno plačo za delavke in vsako drugo posebno zaščito.

godila za zgraditev tovarne za vlivljanje topov, za kar bo potrebnih 49 milijonov finskih mark — okrog milijon dolarjev. To je direktni izdelek "prijateljstva" med finko buržvazijo in nacijasko Nemčijo.

Pakt med Jugoslavijo in Bolgarijo

Mir in prijateljstvo med sosedom

Belgrad, 25. jan. — Jugoslavija in Bolgarija sta večeraj podpisali pakt medsebojnega miru in prijateljstva. Jugoslovanski ministariki predsednik Milan Stojadinović in bolgarski ministarski predsednik Jurij Kjoselvanov sta podpisala brez kakšnih ceremonij kratko pogodbo, ki se glasi, da obe državi jamčita druga drugi "neprekrhljivi mir". Po podpisu sta se oba premierja objela in belgajski župan je dal Kjoselvanovu kruha in soli — star slovanaki simbol prijateljstva.

Budapešta, 25. jan. — Marko Ožanič, hrvaški terorist, ki je leta 1921 ubil v Zagrebu nekega oblastnika in bil obsojen na 15 let ječe, kasneje je pa pobegeval iz Zapore na Ogrsko, je bil v soboto obsojen na sedem let zapore. Ogrska nima pogodb za izročanje ubežnih zločincev Jugoslaviji, zato je Ožanič sama obsodila za dejanje na Hrvaškem.

Španski delavci utrjujejo Malago

Mussolinijevi Italijani se puntajo v Španiji?

Madrid, 25. jan. — Fašistična artiljerija je večeraj silovito bombardirala Madrid z veliko večjimi granatami kot po navadi, kar pomeni, da je Franco dobil nove topove iz Nemčije. Granate so ubile pet oseb in naredile precej gmotne škode v mestu. Drugih posebnih bojov ni bilo pred Madridom, toliko večji boji se pa nadaljujejo na južni španski fronti, zapadno od Malage, kjer je ljudska milica večeraj vrgla fašiste nazaj a hribov pri Ojenu, 29 milj zapadno od Malage. Malaga, "mali Madrid" ob gibraltarski ožini, se je izpremenila v oborožen tabor. Vse industrije tamkaj so prenehale obratovati in delavci pridno utrjujejo to pristaniščno mesto.

Včeraj se je po Madridu raznesla vest, da se je več oddelkov italijanskega vojskstva v fašistični armadi spuntalo in odpovedalo pokorščino svojim častnikom.

Blum za ekonomsko pomoč Nemčiji

Nemčija mora v zamejno jamčiti mir

Pariz, 25. jan. — Francoski socialistični premier Leon Blum je večeraj v svojem govoru pri socialistični slavnosti v Lyonsu ponudil gospodarsko pomoč, ako Nemčija sprejme pakte, ki bodo Franciji jamčili mir. V ta namen mora Nemčija sodelovati z Ligo narodov in pri vseh mednarodnih pogajanjih, katerih cilj je poravnane vseh evropskih problemov za evropski mir.

Blum je poudaril, da njegova ponudba ne pomeni nikakršnega "podkupovanja", niti se ne sme smatrati za kakšno "kravjo kupčijo", marveč je iskreno žrtvovanje, ki takisto zahteva žrtvovanje od Nemčije, da namreč Nemčija takoj preneha z oboroževanjem in posveti svoje organizirane ekonomske in znanstvene sile miru in splošnemu blagostanju Evrope.

Blum je ponovil za angleškim zunanjim ministrom Edenom, da Nemčija ima usodo evropskega miru v svojih rokah in nje-na odgovornost je velika. V tem govoru se ni Blum niti z eno besedo dotaknil situacije v Španiji.

Ves svet strmi nad procesom v Moskvi

Radek, Sokolnikov in Rom "izpovedali" pred sodiščem, kako so paktirali z nemškimi nacija in japonskimi militaristi za uničenje Sovjetske unije. — Trockij v Mehiki slovesno izjavlja, da je "izpoved najgorostasnejša fabrikacija v zgodovini"

Japonska dobila novega premierja

Militaristični krogi vztrajajo v opoziciji

Tokio, 25. jan. — General Kazuhide Ugaki, bivši guverner Koreje, je bil izbran za premierja po padcu vlade, kateri je načeloval Koki Hirota. Ugakiju je bila poverjena sestava novega kabineta, toda Hirota bo na zahtevo mikada ostal v vladi, dokler ne bo Ugaki izvršil svoje naloge. Ugaki ima težko stališče, ker militaristična klika odklanja sodelovanje.

Med kandidati za ministrskega predsednika je bil Ugaki najmanj znan, toda cesar mu je poveril sestavo nove vlade na priporočilo kneza Sajonjija, starega japonskega državnika. Ugaki je bil že trikrat vojni minister, dvakrat v kabinetu, ki ga je formiral stranka Minseito. Ta stranka ima večino v sedanjem parlamentu.

Civilisti so zadovoljni, ker je bil Ugaki izbran za premierja, ne pa militaristična klika, v kateri imajo glavno besedo general Yošijiro, vojni podminister, general Nišio, podnačelnik armadnega štaba in general Nakamura, načelnik vojaške akademije. Ti so na svojem sestanku sklenili, da bodo vztrajali v opoziciji. Izjavili so, da Ugaki nima potrebnih sposobnosti, ki jih zahteva njegova pozicija. Vzdrževanje discipline v armadi je še neresen problem.

Japonski finančniki so izjavili, da bodo podpirali novega premierja. Uverjeni so, da bo za finančnega ministra imenoval osebo, ki ne bo naklonjena militaristični kliki, ki skuša vzpostaviti fašistični režim na Japonskem.

General Ugaki je bil rojen v Okayami. Pred nekaj leti je bil član japonskega poslanstva v Berlinu, pozneje pa je imel več važnih pozicij v vojnem ministarstvu.

Akcija proti prostovoljcem za Španijo

Konzul v Londonu razveljavil potne liste

London, 25. jan. — Uradniki tukajšnjega ameriškega konzulata so storiili prvi korak, da preprečijo odhajanje ameriških prostovoljcev v Španijo. Ukrcali so se za parnik Paris v Plymouthu in osemdesetimi Američanom, ki so na potu v Španijo, so razveljavili španski vizum s tem, da so na potni list pripetili besede: "Ne velja za potovanje v Španijo." Med ameriški potniki, ki so namenjeni v Španijo, je tudi ambulanta s šesto devetih moških in šestih žensk, katere je rekrutirala newyorška organizacija "American Friends of Spanish Democracy". Tej enoti niso razveljavili potnih listov, ko so morali podpisati izjavo, da ne bodo nosili orožja v Španiji. Parnik je namenjen v Havre, Francija.

Moskva, 25. jan. — Pri večerajšnjem nadaljevanju drugega zarotniškega procesa v Moskvi so pričali — proti sebi Karl Radek, sloveči boljševiški žurnalist in glavni obtoženec, Vladimir Rom, poročevalec v Washingtonu moskovskega lista Izvestij in Gregor Sokolnikov, bivši poslanik v Angliji in bivši pomočni komisar zunanjih zadev sovjetske vlade. Vsi trije so priznali, da je obtožnica resnična, nakar so povedali v podrobnostih, kako so v zvezi z nemškimi fašisti in japonskimi militaristi intrigirali proti Stalinu.

Radek je pričal štiri ure. Mirno, kakor da se njega nič ne tiče, je našteval svoje zarotniške čine, kako je po navodilih Trockija — ki je bil takrat na Norveškem — paktiral z nemškimi nacija in Japonci za provokacijo vojne z Rusijo in notranjo sabotažo v Rusiji. Sabotaža, ki se največ tiče razdeljanja železnice, je imela zagotoviti zmago Nemčiji in Japonci. Radek je tudi izpovedal, da je igral važno vlogo pri umoru Sergija Kirova, Staljnovega uradnika v Leningradu, in pri tej aferi je Radek impliciral tudi Buharina, bivšega urednika uradnega sovjetskega glasila Izvestij.

Ime Trockij se je neprestano ponavljalo med pričanjem. Trockij je obtožen kot glavni konspirator, ki je dajal navodila svojim pomočnikom v Rusiji. Radek je pričal, kako mu je Trockij pisal leta 1935, da je z nacijasko Nemčijo in japonsko vlado vse dogovorjeno za napad na Sovjetsko unijo, ki mora biti poražena. Kot plačilo mora Nemčija dobiti Ukrajino in proste roke na Balkanu, Japonska pa vzhodni del Sibirie. V slučaju, da se Japonska zaplete v vojno z Ameriko, ji bo Rusija pomagala a petrolejem in drugim bojnim materialom.

Sokolnikov je izjavil, da je "pomagal izdati sovjetke Nemčiji in Japonci". Potrdil je vse, kar je povedal Radek. Vladimir Rom, sovjetski poročevalec v Washingtonu v Združenih državah je izpovedal, da on je bil "spojni člen" med Trockijem in Radekom; bil je Trockijev "ameriški agent" in pošiljal je Trockijeva navodila Radeku v Moskvo.

Poslušalci v sodni dvorani, med katerimi so tudi diplomatje vseh držav, so naravnost strmeli nad temi izjavami. Domačemu občinstvu ni dovoljen prost vstop, le oni, ki so povabljeni od vlade, smejo biti navzoči.

Coyocan, Mehika, 25. jan. — Leon Trockij je večeraj ponovno izjavil, da so "izpovedi" moskovskih obtožencev "največja fabrikacija v zgodovini sveta". On ni nikdar in nikomur dal kakšnih navodil za paktiranje z nemškimi fašisti in japonskimi militaristi, niti za sabotažo v Rusiji. On je bil in še danes je nesprejemljivi sovražnik fašizma in prav tako japonskega militarizma in kot tak ni mogel in nikdar ne bo mogel stopiti v zvezo a kakšnimi fašisti in militaristi za napad na Rusijo.

Dalje je Trockij izjavil, da ni nikdar govoril a kakšnim zastopnikom nacijske Nemčije in Japonske in sploh nobenega ne pozna. Zadržljivi je govoril s diplomati Nemčije — ki takrat ni bila fašistična — in Japonske (Dlje na 3. strani.)

Vesti s Primorskega

Zopet ricinovo olje
O božiku so fašisti v Gorici poslali inspektorja za cerkveno etje in organista v Podgori pri orici Lojzeta Bratuža, da je spil oboje količino ricinovega olja, ra- česa leži sedaj težko bolan v o- mači oskrbi.

Naše kmete gonijo v zapor in konfinacijo

Trst, decembra 1936. — V Ga- rovi pri Mačkovijskih so oblasti- liko vaško zemljišče, ki je bilo- st skoro vseh vaščanov, odvzeli- a prodali na dražbi. Oni kmetje, a so lahko odkupili na dražbi- os zemljišča, so bili vsaj delo- na odkodovani za odvzete jim- ravice. Vsi drugi, in sicer 11- o številu, so ostali brez zem- jišča. Zaradi krivice, ki so jo u- rpeli s tem postopanjem, se je- vseh 11 kmetov pritožilo. Njim- je pridružil še dvanaesti, in- sicer Klemen Purger, ki je bil- pred leti obsojen na 5 let konfin- acije, a je radi amnestije že pred- asom prišel domov. Prvotno so- protestirali pri občinski upravi, a niso ničesar dosegli, so šli s- protestom do višje instance. Ob- isti pa so dale aretirati vseh 12- kmetov, ki so jih del časa prid- ali, nato pa izpustili vse, razen- Klementa Purgerja, ki so ga, ot se da sklepati, postavili pred- tržaško konfinacijsko komisijo- na ponovno konfinirati. Obdolži- li ga, da je nahajal kmete, da- je uprejo in kot državni nevarne- ka hujskača in upornika tudi ob- dolbili. Take zaslombe je deležen- kmet pri fašističnih funk- cionarjih v borbi za svoje pravi- ce in svojo zemljo.

Našim ljudem nastavlja po- vsod pasti

Bovec, decembra 1936. — Ko- p med letošnjimi vojaškimi ma- njevi bili vojniki v Bovecu, so tu- ni v okolici povzročili nepreceni- livo škodo. Naše ljudi so izvaja- li jih oškodovali, kjer so le- mogli. Ko so nekega dne prišli- italijanski častniki v gostilno in- ahtevali od gostničarja, naj- im prinese radio, češ, da bodo- a vse eventualne posledice oni- odgovorni, jim je ta ustregel že- li. Pripomniti moramo, da so po- naših vseh morali imeti ljudje- d začetka abesinske vojne radio- parate v prostorih, ki niso bili- dostopni javnosti, drugače so bili- kaznovani z globo itd. Komaj- je gostilničar ugodil častni- kom, že so prestopili hišni prag- finančni stražniki, ki so seveda- naredili ovadbo. Pred kratkim je- bil prizadeti gostilničar nalog- d "ufficial del registro" za pla- ilo 85 lir globo.

Domneva se, da so bili častniki- finančni stražniki dogovor- eni, da so lahko na ta način pri- li do gotovega deleža, ki jim- pripada od vsake ovadbe. Lep- primer, kako izkoriščajo naše- ljudi!

Nečloveško postopanje oblasti z aretiranci

Trst, decembra 1936. — Faš- tične oblasti postopajo čim da- je bolj nečloveško z aretiranci, odisi s političnimi ali pa navad- nimi tihotapci, ki si skušajo na- ta način zaslužiti boren košček- kruha. V zadnjem času se je po- vno izkazalo, da se fašistični- policijski agenti poslužujejo čim- bolj brutalnejših in divjih me- od, nikakor pa da bi s tem pre- nehali ali svoje postopanje na- ram aretirancem omilili, pač pa- je divjost fašističnih funkci- onarjev stopnjuje. Neki očividci- pripoveduje, da je videl v zad- njem času aretiranca-tihotapca, ki je bil v obraz od udarcev tako- rn, da ga ni bilo spoznati. V ne- tem zaporu na Gorickem so po- tičnega aretiranca tako prete- ali, da je krvavel po vsem te- sku.

Pomanjkanje najpotrebnejših- živil na Reki

Radi deviznih omejitev, ki vla- jajo sedaj v Italiji, mora trpeti- predvsem reška prosta cona. Re- ta in drugi kraji te cone dobi- jajo razno blago po zelo ugodnih- cenah iz inozemstva, tako moko- iz sosedne Jugoslavije, sladkor- iz Češke. Ker se ne plača za u- žeto blago nobene carine, sta- je sladkor v prodaji na drobno- po dve liri kilogram, do čim sta- je v ostali Italiji kar sedem lir- . Ker ne morejo po strogih div- zih predpisih nabaviti potrebnih- živil iz tujih valut, je uvoz za- omo uporabo silno padel, iz-

tral za Italijana. Začetkom tega- leta je umrl v Trstu industrialec- Anton Ziberna.

Do streljanja je prišlo med ti- hotapci in karabinjerji, ki so jih- zasledovali v gozdu pri Raspu. Po kratkem dvoboju sta se dva- tihotapca in sicer Franc Mesnar- in Josip Božič, oba iz Podgrada, vdala. Karabinjerji so Mesnarja- precej hudo ranili v nogo. Pri- njiju so našli 250 gr. saharina.

Nogometni klub S. K. Slavija- iz Sušaka je igral na božične- praznike v Trstu proti tržaške- mu klubu "Fortitudo" in ga- gladko premagal z rezultatom- 4:0.

15 letni Silvij Ličen iz Rocola- pri Trstu se je z vso silo zaletel- v nek avtomobil, ko se je peljal- s kolesom po strmi ulici. Pri tem- si je prebil lobanjo in je kmalu- nato umrl.

Iz neznanih vzrokov je pričelo- goreti v seniku Josipa Preglja- v Bukovici. Zaradi vetra je bila- kmalu vsa zgradba v ognju. Pri- ti so morali gorilski gasilci, ka- terim se je posrečilo omejiti po- žar po nekaj urah. Škoda znaša- 10.000 lir.

Na Kontovelu pri Trstu je- pred nekaj dnevi pri Mantovano- vih nastal hud požar. Ogenj je- razdejal poslopje, v katerem so- imeli tudi gostilno, ter bližnji se- nik, v katerem je bilo 100 stotov- sena in slame. Škode je bilo pre- ko 25.000 lir.

'Večni mladenič' in 'rod nadljudi'

Ravnatelj laboratorija za ek- sperimentalno kirurgijo v Colle- gu de France in soravnatelj la- boratorija za splošno biologijo na- pariški kliniki profesor dr. Ser- gej Voronov je široki javnosti- bolj znan po svojih pomlajeval- nih poskusih — in v zadnjem ča- su po svoji poroki z dvajsetlet- nim dekletom (profesor je star- "še" šest in sedemdeset let) — kakor po svojem znanstvenem- delovanju. Mnogo se je pisalo tu- di o njegovem pravičnem gra- du na Rivieri di Ponente, ki je- tujcem popolnoma nedostopen. Nedavno se je posrečilo nekemu- laiku, da je mogel obiskati izje- moma skrivnostno posestvo pro- fesorja Voronova.

Grad Grimaldi leži nekaj sto- metrov oddaljen od francoske- meje na italijanskem ozemlju. Ze njegova vnanost je v resnici- pravičljiva. Visoka železna ograja- s temnimi železnimi ploščami ne- dovoljuje radovednemu očesu po- gleda v park. Pri vseh vratih so- napisi, ki strogo prepovedujejo- vstop in ogled. Vsako zvonjenje- in kilcanje je zamen. Če vprašaš- ljudi iz okolice, kako se pride v- grad, se čudijo tvoji nalvnosti- in molčijo. Končno se je oglasila- čreda psov in prikazala se je mla- da gospodična. "L'est interdit- visiter le chateau!" Ko je obis- kovelec izročil listič dr. Vorono- va, ga je gospodična pregledova- la z natančnostjo obmejnih u- radnikov, ki pregledujejo potne- liste na bližnjem obmejnem ko- lodvoru Ventimiglia.

Grad, kjer skuša profesor Vo- ronov več mesecev v letu odkriti- vse skrivnosti nafave, ima več- nadstropij. Ob morski strani ga- varujejo strme pečine, z druge- strani pa obsejen park z visoki-

mi starimi pinjami in tropsko- vegetacijo. Na drevesih sede u- domačeni papagaji, na vejah pa- so obsejene majhne kletke s ka- narečki.

Gospodična, ki se ni mogla do- volj načuditi moji prisotnosti, je- slednjič odšla, pravi obiskovalec, in prijazen možiček mi je pričel- razpravati "opično farmo" pro- fesorja Voronova. Ozka pot vo- di skozi bajni vrt do kletk, kjer- se prekopicava kakih petdeset a- friških opic. Kletke so postavljene- ob skalnate stene in tvorijo- naravno ozadje. Velike so prav- kakor ogromne sobe. V njih so- naravna drevesa, ki nadomeščajo- opičjim prebivalcem vsaj del na- rave. Te opice "darujejo" žleze- za operacije prof. Voronovu, ki- se bavi s svojim bratom in dru- gimi znanstveniki že od l. 1920 s- presaditvijo žlez z notranje se- krekcije. Po najnovejši statistiki- je dokazano, da se pri predčas- nem staranju (moški med 55 in- 77 leti) dosežejo pozitivni uspe- hi s presaditvijo žlez.

Opice (hamadryas) po največ- skačejo in se igrajo, vendar pa- so med mlajšimi tudi take, ki- čisto dolgo čepa na cementnih- tleh in otožno strme skri re- šetke. Nekaj korakov oddaljena- od kletk je hišica, pred katero so- druge prav tako prostorne klet- ke. Tu prebiva samec "Teodor"- s svojima ženama "Emilijo" in- "Saro" ter s svojim zadnjim, ne- kaj mesecev starim potomcem.

Tu žive svoje mirno "premlja- joče" življenje in zanje skoraj ni- več nevarnosti, da bi morali da- rovati svoje življenje znanosti.

V neposredni bližini je eno- nadstropno poslopje z moderno- opremljenim laboratorijem: klini- ko za živali. Operacijska dva- rana bi mogla biti v vsakem ka- rinariju. Kdor bi ne vedel, ne bi- mogel niti slutiti, da so te opera- cijske mize, sterilizacijski aparati- in številni znanstveni instrum- enti samo zato tu, da se more- na živalih preskusiti, kar bi laho- bilo koristno človeku. /Knjiž- nica, prostor za mikroskopijo s- najnovejšimi aparati in številni- živalski preparati dokazujejo- marljivo raziskovalno delo uče- nega graščaka.

Nazvlec vsemu temu ne čutiš, da bi živali trpele. Profesor Vo- ronov nima živali samo za po- skuse, on jih tudi ljubi in postop- pa z njimi z vso opreznostjo in- nežnostjo operaterja, ki hoče- zmanjšati bolečino. Na stenah- tega poslopja vidiš poleg foto- grafij pomlajenih ljudi tudi ali- ke psov, opic in ovac, ki so jih- profesorjeve roke zbudile k no- vemu življenju. Ko zapustiš la- boratorij, prepojen z rahlim du- hom po etru, srečaš med drevesi- in grmičjem pave in druge živa- li, ki se gibljejo domače in brez- strahu.

Profesor Voronov je nedavno- spročil svoje nove načrte, ki si- nio zanimajo zdravnike in nara- voslovce. S prenosom opičjih- žlez na desetletne dečke hoče u- stvariti "rod nadljudi". Že je po- kazal učenjak ovce, katerim je- "vcepil" žleze mladih ovnov.

Vzredili so jih na francoski drža- vni poskusni farmi v Alžiriji. Nemara je dobil dr. Voronov- tudi za to prvo pobudo v samoti- svojega gradu, ki se dviga viso- ko nad sončno obalo Igurijjskega- morja z daljnim razgledom čez- morje, ki je tako neskončno, ka- kor je neskončna človekova do- mišljija.

Skupina "sedečih" stavkarjev v tovarni Fisher Body Co. v Flintu, Mich.

Širjenje gibanja CIO po okrožjih

Unije ustanovile svet CIO v Bostonu in Philadelphiji

Washington. — (UNS) — Kra- jevne postojanke unij, ki tvorijo- CIO (odbor za industrijsko or- ganizacijo), so v raznih krajih- pričele anovati pokrajinske in- mestne avete, katerih cilj je po- živitev kampanje za organizira- nje neorganiziranih delavcev.

Do ustanovitve prvega pokra- jinskega sveta unij CIO je zad- njič prišlo v Novi Angliji. Usta- novljen je bil kot rezultat kon- ference v Bostonu, na kateri se- je zbralo 500 zastopnikov kraje- vnih unij. Zastopane so bile in- dustrije kavčuka, elektrarskih- naprav, čevljarstva, oblačilna,

tekstilna, ladjegradniška, ste- klarska, tiskarska in jeklarska. Za predsednika novoangelske- ga sveta CIO je bil izvoljen Tho- mas F. Burns, podpredsednik U- nited Rubber Workers unije, za- tajnika pa Powers Hagood, član- rudarske unije in organizator- CIO. V eksekutivi so zastopane- po enem članu vse mednarodne- unije CIO.

V novoangelskih državah je- okrog milijon neorganiziranih- delavcev. Ta svet si je nadel na- logo, da organizira te delavce. Kampanjo bodo financirale pri- družene unije s prostovoljnimi- prispevki. Govorniki so poudar- jali, da pokrajinski svet ne bo- gojil konflikta med državnimi- delavskimi federacijami in cen- tralnimi unijami.

Svet je prejel že več apelo- v za organizatorje iz raznih ne- organiziranih tovarn in od kra- jevnih unij. Prevašem bo skušal- organizirati 15.000 jeklarskih- delavcev v Worcesterju, Mass. Čevljarji so nova skupina, ki so- se pridružili CIO kot posledica- spojitve treh unij. Nova in- dustrijska unija ima v načrtu ve- liko organizatorično kampanjo.

Svet CIO so ustanovile tudi- unije CIO v Philadelphiji. Poleg- krojaških, tekstilnih, jeklarskih- in nogavičarskih unij sodelujejo- v tem svetu tudi krajevne unije- učiteljske federacije in baterij- skih delavcev ter izdelovalci pre- prog. Te grupe so združile svo- je sile za promocijo organizato- rične kampanje. Sprejeta resolu- cija naglašaja, da gibanje ne bo- v konfliktu s centralno delavsko- unijo, marveč bo skušalo z njo- sodelovati.

Nagel razmah časn- karske unije v Chicagu

Chicago. — Od prošlega okto- bra je časnikarska unija Ameri- can Newspaper Guild narasla v- Chicagu od 38 na preko 400 čla- nov. Vseh novinarjev je v tem- mestu okrog 800. V unijo pristo- pajo dobesečno tramoma in so- izgledi, da bodo v bližnji bodo- nosti stodoletno organizirani. Z- Daily Timesom se bo unija pri- čela pogajati 8. februarja za ko- lektivno pogodbo. Zahteva \$60- minimalna tedenska plača za vse- reporterje, urednike in artiste, ki- imajo tri leta prakse. Hearst- je zadnji pri obeh listih dal- "prostovoljno" zvišanje. Repor- terji s triletno prakso dobi mi- nimalno \$45 na teden (40 ur), "deskmen" \$55 in "rewriter" \$60, pri nočnem delu pet dolar- jev več.

Ves svet strmi nad pro- cesom v Moskvi

(Nadaljevanje s 1. strani.)
leta 1928, ko je bil še v službi- sovjetske vlade. Od obtožencev- v Moskvi pozna Trockij osebn- le Radeka, Sokolnikova, Serebr- jakova, Pjatakova, Muralova,

Drobnica in Bogoslavkega, am- pak v dotiki z njimi ni bil od le- ta 1928, ko je pretrgal stike s- sovjetsko vlado. Poročevalca Ro- ma sploh ne pozna in nikdar ni- imel nobene zveze z njim; prav- tako ostalih deset obtožencev ne- pomeni zanj nič, ker jih ni ni- kdar poznal.

Trockij apelira na častnike- vseh dežel, naj bodo pravični z- njim in naj ne verjamejo "stra- notnih laži iz Moskve"; dalje- Trockij apelira na delavske or- ganizacije, vsega sveta, sociali- stične in demokratične, naj mu- pomagajo do obravnave pred- mednarodno nevtralno komisijo,

kateri bo on predložil vse- dokaze in tako izpričal svojo ne- dolžnost.

Berlin, 25. jan. — Nacijski tisk- silno rohni proti procesu v Mo- skvi, ki ga imenuje "največjo- idiotstvo v zgodovini". Hitlerjev- organ Voelkischer Beobachter- pravi, da "niti Moskva sama ne- verjame, da bi Nemčija najela- žida Trockija, najgusnejšega- boljševika Trockija, za uničenje- boljševiške Rusije.

Spor med novo- dealerji in TVA

Predsednik imeno- val posebno komisijo

Washington. — (FP) — Dol- go tleči spor med "newdealerji" radi Tennessee Valley Authority (TVA), najvažnejšega newdeale- skega eksperimenta, je končno- privrel na dan s tako silo, da je- moral poseči vmes predsednik- Roosevelt.

Spor je predvsem med dr. Arthurjem Morganom, predsed- nikom TVA, in Davidom Lillen- thalom, direktorjem elektrifi- kacijskega programa TVA. Vsak ima svoje pristaše v kon- gresu in med višjimi vladnimi- funkcionarji kakor tudi na- splošno.

Dr. Morgan je za čim ožjo- kooperacijo med TVA in pri- vatnimi elektrarskimi družbami. Zagovarja spajanje (pooling) vladne in privatne elektrike ter- plačanje dobre cene v slučaju,

kjer vlada prekupi privatne- družbe. Lillenthal je na drugi- strani za agresivno vladno poli- tiko v razvijanju TVA in proti- "poolenju" privatne in javne- elektrike.

V ta spor je zadnje dni pose- gel Roosevelt, ki je imenoval po- sebno komisijo petih članov, da- izdela program oziroma smerni- ce vladne politike v zvezi s tem- vprašanjem. Program mora iz- delati v dveh tednih. V komisiji- so notranji tajnik Ickes, ki je- dobil mandat načelnikstva, Fre- derick A. Delano, stric predse- dnika in podpredsednik National- Resources komiteja, Robert C.

Heal, član zvezne borzne komi- sije, Morris L. Cooke, direktor- podeželske elektrifikacijske ad- ministracije ter Frank B. Mc- Ninch, predsednik zvezne elek- trarske komisije. Z vprašanjem se mora admi- nistracija baviti, ker v bližnji- bodočnosti poteče začasna po- lev več.

Kratka zmaga elek- trarskih delavcev

Družba odklonila arbi- tražni odlok vsled "novotarij"

Chicago. — (FP) — Delavel- pri Illinois Light & Power Co., ki obratuje v centralnem delu- Illinois, so malo časa uživali- svojo zmago pred arbitražno ko- misijo. Sploh je niso bili delež- ni niti minute, ker je družba od- klonila odlok komisije.

Odklonila ga je največ valed- tega, ker je komisija odredila, da družba ne sme uvajati novih- strojev na račun delavcev. Ko- misija je osvojila princip, da- morajo biti v slučaju instalacije- novih strojev, pri katerih ni- treba toliko delavcev, znižane- delovne ure in ne sme biti noben- delavec odslavljen. Zvišala je- tudi plače, in sicer \$40 na mesec- za vodne elektrike (linemen) in- 18.5c na uro za težake. Odlok- bi imel kriti 1200 delavcev in je- imel napraviti konec sedemme- sečnemu sporu med družbo in- unijo elektrikov.

Družba, ki je imela enako re- prezentacijo v komisiji kot de- lavci, je po svojih odvetnikih ne- kaj dni pozneje odklonila arbi- tražni odlok. Odklonila ga je z- motivacijo, da komisija ni ime- la pravice ukrepati o vprašanju- strojnega izpodirvanja delavcev.

Zvišanje plač bi imelo veljati od- 1. junija 1936.

Tudi Mehika ne- mara za Hearsta

San Antonio, Tex. — Mehika- in Hearst imata vsaj nekaj skup- nega: drug za drugega ne mara- ta. Hearst je Mehiki pričel obra- čati hrbet, odkar je sprejela nov- agrarni zakon za ekspanzijsko- veleposelstnikov, oziroma za na- selitev peonov na latifundijah.

Hearst ima velik ran v državi- Chihuahui, odkjer je že preme- stil del svoje živine v Browns- ville, Tex., vsled bojani pred- "delitvijo".

Cisto gotovo!

Učitelj razlaga otrokom korist- kompara.

"Torej pogled, Janko, recimo, da zaidete v gozdu. Mati hoče iti- na levo, oče na desno . . . Kaj- storiš ti?"

"No — gremo čisto gotovo na- levo!"

Ambulanca, katero so prijatelji madridske vlade v New Yorku podarili španskemu poslaniku v Washingtonu. Stiri so bile že poslane v Španijo zaeno z živili in drugimi potrebčinami.

